

Dr Zbigniew Siemak

Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA:
RODZINNA EUROPA.
EUROPEJSKA MYŚL POLITYCZNA
A WYZWANIA XXI WIEKU**

Wilno 9-11 kwietnia 2014

Wkroczenie ludzkości w XXI wiek oraz dynamiczne zmiany, jakie zachodzą we współczesnym świecie, powodują, że przeobraża się również rola myśli politycznej w kształtowaniu regulacji prawno-społecznych. Wynika to z faktu, iż koncepcje polityczne aktualne jeszcze trzydzieści, dwadzieścia lat temu w obecnej rzeczywistości uległy radykalnej zmianie a niekiedy nawet przewartościowaniu. W związku z tym niezbędny jest dyskurs i konfrontacja poglądów w obrębie szeroko pojmowanej współczesnej myśli politycznej. Taką rolę miało spełnić spotkanie naukowców z Polski, Litwy i innych krajów na międzynarodowej naukowej konferencji w Wilnie.

Konferencja odbyła w Domu Kultury Polskiej w Wilnie, a została zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Myśli Politycznej i Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy. Kilkudziesięciu naukowców z Litwy i Polski dyskutowało o procesach zachodzących w europejskiej myśli politycznej, o kwestiach mniejszości narodowych w Europie Środkowej i Wschodniej, o sprawach politycznych, gospodarczych i społecznych dotyczących tego regionu. Główny nurt debaty skupił się wokół:

- współczesnych tendencji rozwojowych politycznej myśli europejskiej,
- tradycji europejskiej myśli politycznej,
- globalizacji we współczesnym świecie,
- regionalizacji w jednoczącej się Europie,
- roli i znaczenia mniejszości narodowych,
- oraz bezpieczeństwa państw europejskich.

Rozpoczynając spotkanie współprzewodniczący konferencji prof. dr Henryk Malewski z SNPL powiedział: „Mamy nadzieję, że konferencja przysłuży się nie tylko lepszemu zrozumieniu istniejących problemów na linii Wilno – Warszawa, m.in. spraw związanych z mniejszością polską na Litwie, ale także newralgiczności spraw mniejszości narodowych w państwach naszego obszaru, bowiem sprawy mniejszości narodowych stały się bardzo ważne w dzisiejszych czasach”.

W licznych wypowiedziach uczestników, typowo politologiczny temat przewodni konferencji był szeroko postrzegany przez pryzmat nauk filozoficznych, historycznych, fizycznych, pedagogicznych i nauk o bezpieczeństwie. W rzeczywistości konferencja miała charakter interdyscyplinarny i objęła swoim zakresem także sprawy dotyczące Partnerstwa Wschodniego, sprawy polsko-litewskie, a w szczególności aktualne wydarzenia ukraińskie.

Mottem konferencji było określenie *Rodzinna Europa* użyte przez Czesława Miłosza, które według dr hab. Macieja Marszała, z Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej powinno być wyznacznikiem europejskiego myślenia o problemach, które stoją przed Europą w XXI wieku. Zdaniem Pana Profesora tylko w rodzinie powinno się rozmawiać o sprawach, które jej dotyczą – o jej historii, aktualnych problemach i wyzwaniach przyszłości. Właśnie w Wilnie – mieście dialogu, gdzie obok siebie żyli i żyją Polacy, Litwini, Białorusini, Ukraińcy, Żydzi, Rosjanie i przedstawiciele wielu innych narodowości, warto rozmawiać o wspólnej Europie.

Uczestników konferencji przywitała Edita Tamošiūnaitė, wiceminister oświaty i nauki Litwy. W wystąpieniu stwierdziła, że intensywność i różnorodność zmian oraz procesów towarzyszących globalizacji wpływa na konieczność ponownego przemyślenia roli i funkcji, jakie powinny spełniać współczesne państwa. Współczesny świat i Europa ulegając procesom globalizacji przekształcają się coraz bardziej w wielokulturową rzeczywistość, w której swojego miejsca szukają także wspólnoty narodowe. Dlatego poczucie własnej tożsamości narodowej wśród współcześnie funkcjonujących w Europie dużych i małych społeczności wymaga głębszej refleksji.

Konferencję patronatem objął ambasador RP na Litwie Jarosław Czubiński. Zabierając głos powiedział: „Jako ambasador Rzeczypospolitej Polskiej przebywam na Litwie od dziewięciu miesięcy, reprezentując tu polską rację stanu i nasze interesy oraz sprzyjając rozwojowi współpracy między naszymi krajami. Życzę, żeby rozpoczynająca się konferencja spełniła oczekiwania jej uczestników i przyczyniła się do zaangażowania naszych społeczeństw i państw w procesy integracyjne zarówno w wymiarze historycznym, jak i bieżącym”.

Podczas obrad zostały wygłoszone 62 referaty na dwóch sesjach plenarnych (wprowadzającej i podsumowującej) i sześciu sesjach panelowych. Podczas sesji plenarnej wprowadzającej w pierwszym dniu, która odbyła się w Sali Koncertowej, wygłoszono pięć referatów. Dr hab. Anna Machnikowska z Uniwersytetu Gdańskiego, omówiła zmiany prawa własności w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Z kolei prof. zw. dr hab. Zbigniew Kurcz z Uniwersytetu Wrocławskiego wskazał problem odnajdo-

wania myśli europejskiej w mniejszościowych i regionalnych kontekstach. Natomiast dr hab. Roman Drozd z Akademii Pomorskiej w Słupsku w bardzo interesujący sposób przedstawił ukraińską mniejszość narodową w Polsce i jej wpływ na współczesne polsko-ukraińskie relacje międzypaństwowe w ujęciu historycznym. Współczesna myśl polityczna Ukrainy, jej instytucjonalizacja, perspektywy oraz rozwój w XXI wieku były tematem referatu dra hab. Iwana Monolatija (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Filia w Piotrkowie Trybunalskim, Przykarpaccy Narodowy Uniwersytet w Iwanofrankiwsku). Sesję zakończył referat dra hab. Zdzisława Juliana Winnickiego (Uniwersytet Wrocławski) odnoszący się do ideologii państwowej Republiki Białorusi w aspekcie teorii i praktyki.

Drugiego dnia obrady konferencyjne toczyły się równolegle w sześciu sekcjach panelowych. Sekcja pierwsza odnosiła się do globalizacji we współczesnym świecie, druga wielokulturowości Europy, trzecia tradycji europejskiej myśli politycznej, czwarta – współczesnych tendencji rozwojowych politycznej myśli europejskiej, piąta – problemów bezpieczeństwa w Europie Środkowo-Wschodniej w kontekście wyzwań i zagrożeń XXI wieku, natomiast szósta do dylematu: *Nauki humanistyczne a społeczeństwo*.

W konferencji udział wzięli pracownicy Zakładu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku: dr Wiesław Smolski i dr Zbigniew Siemak. Dr Wiesław Smolski uczestniczył w obradach panelu piątego, na którym przedstawił swoje badania odnoszące się do cyberterroryzmu jako zagrożenia bezpieczeństwa państwa. W wystąpieniu Pana Doktora znalazły się m.in. podstawowe definicje związane z rozumieniem cyberterroryzmu, obszary działalności organizacji terrorystycznych, a także sposoby i metody przeprowadzania ataków cyberterrorystycznych. Szczególna uwaga została zwrócona na bezpieczeństwo państwa w aspekcie prowadzenia wojen w cyberprzestrzeni. Natomiast dr Zbigniew Siemak uczestniczył w obradach sekcji pierwszej, gdzie zaprezentował referat na temat systematyki zagrożeń bezpieczeństwa państwa występujących we współczesnym świecie. Wystąpienie oprócz, próby zdefiniowania bezpieczeństwa, sygnalizowało także problemy związane z klasyfikacją współczesnych wyzwań i zagrożeń państwa oraz

odnosiło się do zagrożeń asymetrycznych jako nowej koncepcji postrzegania bezpieczeństwa w dzisiejszym, zglobalizowanym świecie. Tematy poruszone przez pracowników NWSP spotkały się z szerokim zainteresowaniem uczestników konferencji, o czym świadczyły liczne pytania skierowane do autorów referatów a także ożywiona dyskusja po wygłoszonych referatach.

Konferencja zakończyła się sesją plenarną, podczas której dokonano podsumowania obrad. Sprawozdawcy poszczególnych paneli jednomyślnie orzekli, że cele jakie postawiono konferencji zostały osiągnięte, co według referentów zmaterializowało się w postaci:

- po pierwsze, przybliżenia najistotniejszych problemów współczesnej myśli politycznej oraz jej znaczenia we współczesnym świecie,
- po drugie, zaprezentowania na forum naukowym bieżących problemów myśli politycznej co pozwoliło wskazać nie tylko jej rolę wobec zachodzących przemian społecznych, ale i określić jej wpływ na bieżące prawodawstwo,
- po trzecie, dyskursu wywołanego konferencją jak i konfrontacją poglądów, a także zaprezentowanych idei i wypracowaniu stanowisk badawczych, które będą rozwijane w dalszym procesie naukowym, co niewątpliwie przyczyni się do lepszego zrozumienia procesów zachodzących w XXI wieku w Europie i świecie.

Potwierdzeniem osiągnięcia takiego efektu przez Konferencję jest wypowiedź prof. dra Bogusława Grużewskiego z Instytutu Pracy i Badań Litwy w Wilnie, w której stwierdził, że *...był fizyk, był polonista, historyk, prawnik, ekonomista, socjolog, specjalista od bezpieczeństwa – wszyscy starali się mówić o polityce, o wielokulturowości, o wpływach, o zagrożeniach. Wiele uwagi poświęcono rozbieżnościom pomiędzy prawem a rzeczywistością wyrażając zdanie, że przed Unią Europejską, która zakłada uporządkowanie stosunków politycznych i społecznych, stoi jeszcze dużo pracy, zanim unijna ideologia prawna stanie się rzeczywistością. Świadczą o tym wydarzenia na Ukrainie, które udowodniły, że udawanie porządku nie zapewnia porządku.*